

slaget gaar, som ærede Medlemmer vil vide, ud paa at yde et Dyrtidstillæg af 3 Kr. pr. Barn til Lærerne i de saakaldte Friskoler — de kaldes ogsaa de Grundtvigske Friskoler, altsaa Friskolerne paa Landet og nogle enkelte Friskoler i Købstæderne. Vi er 6 Medlemmer af Finansudvalget, som ikke har villet være med til at stille dette Forslag, og en af vore Grunde er den, at der allerede paa Finansloven er givet en ret betydelig Forhøjelse af Tilskuddet til disse Skoler. Jeg ved ganske vist, at denne Forhøjelse ikke gælder det kommende, men det svundne Finansaar, men alligevel synes jeg, at da vi har forhøjet Tilskuddet med 55,000 Kr. paa den nys vedtagne Finanslov, er der ingen Grund til at gaa videre. Men vi har ogsaa haft andre Grunde til ikke at gaa med. Jeg skal bl. a. anføre, at disse Friskoler stiller sig mærkværdigt vrangvilligt, naar Staten henvender sig til dem for at faa Oplysninger om Forhold, som den, synes jeg, har fuld Ret til at kræve Oplysninger om. Ærede Medlemmer vil vide, at der i denne Tid er foretaget Prøver i Dansk og Regning omkring i den danske Folkeskole. Lignende Prøver blev foretaget baade i Fjor og forrige Aar, og jeg tror, det er ret heldigt, at der anstilles saadanne Prøver, saa at man kan se, paa hvilket Standpunkt Eleverne staaar i saadanne Grundfag som Dansk og Regning, naar de er ved at forlade Skolen. Finansudvalget har ønsket og fremsat dette Ønske overfor den højtærede Minister, at disse Prøver maatte blive udstrakt til ogsaa at gælde vore Friskoler. Men Friskolerne har bestemt sagt Nej, det vilde de ikke indlade sig paa. Vi har endvidere ønsket at faa Oplysninger om, i hvilken Grad der finder Forsømmelser Sted i vore Friskoler. Man maa dog gaa ud fra, at Friskolerne fører en Slags Journal, der viser, om deres Elever møder eller ej, saa at de vil have ret let ved at give disse Oplysninger. Det er Oplysninger, vi faar fra alle andre Skoler, som Staten støtter, og naar Staten nu er kommet op paa et Bidrag af 15 Kr. pr. Barn til disse Skoler, synes jeg den ogsaa maa have nogen Ret til at have Indseende med, hvorledes disse Penge anvendes, Indseende med, paa hvilket Standpunkt Børnene forlader Friskolen, og ogsaa med, hvorvidt de passer deres Undervisning eller ej. Af disse Grunde har et Mindretal paa 6 Medlemmer ikke villet være med til at stille dette Forslag om forhøjet Tilskud til Friskolerne.

Jensen-Sønderup: Forinden jeg fremsætter et Par Udtalelser om det med den højtærede Finansminister afholdte Samraad, der findes anført under Nr. 315 i Betænkningen, vil jeg knytte et Par Bemærkninger til, hvad der nu blev sagt af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) saavel vedrørende den af et Flertal foreslaaede Forhøjelse af Tilskuddet til Privatskolerne i Købstæderne og paa Landet til Dyrtidstillæg til Lærerne som vedrørende Spørgsmaalet om den af det ærede Medlem anbefalede store Skolekommission. Maa jeg om det foreslaaede Tilskud af 3 Kr. pr. Barn til Privatskolerne sige, at naar det ærede Medlem i denne Forbindelse gjorde opmærksom paa, at der i Forvejen er givet et forøget Tilskud paa 55,000 Kr. i Henhold til § 2 i den i Fjor vedtagne Lov om Udskrivning af Skolerne, eller hvad den nu hedder, er dette selvfølgelig rigtigt, men ved det saaledes forøgede Tilskud kommer man ikke op over de 12 Kr. pr. Barn, som man i sin Tid gik ud fra, der skulde ydes, og som den paa Skoleloven opførte Sum ogsaa paa det Tidspunkt androg. Der er altsaa i Virkeligheden ikke med disse 55,000 Kr. givet mere pr. Barn til Privatskolerne, end det i sin Tid var forudsat der skulde ydes. Jeg tror derfor, man ikke kan benytte dette forøgede Tilskud til dermed at motivere sin Modstand mod den foreslaaede Bevilling.

Dernæst nævnedes det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, at Friskolerne havde stillet sig afvisende paa to Omraader, paa hvilke Staten eller det offentlige havde ønsket, at ogsaa Friskolerne skulde tages med, nemlig dels med Hensyn til de Prøver i Dansk og Regning, der har været afholdte, dels med Hensyn til Forsømmelsesprotokollerne. Forsømmelsesprotokollerne er vist i Orden. (K. M. Klausen: Lad os saa se dem!). Saa vidt jeg ved, har dette Spørgsmaal været debatteret her mange Gange før, og man er kommet til det Resultat, at Protokollerne skulde fremlægges og være tilgængelige for Skolekommissionens Medlemmer ved den halvjaarlige Eksamen, som skal holdes i disse Skoler. Og hvad det andet Spørgsmaal angaar: ogsaa at faa Friskolernes Børn til at deltage antagelig procentvis paa samme Maade som de øvrige Skolers Børn — det skulde jo ikke være nær alle Privatskolerne, antagelig skulde de kun deltage i samme Forhold